

PREMIOS DA CULTURA GALEGA

2022

XUNTA
DE GALICIA

Xacobeo 21-22

#DeIntereseCultural

Marica Campo

Marica Campo (O Inicio, 1948)

María Pilar Campo Domínguez, coñecida como Marica Campo, é unha das escritoras máis recoñecidas no panorama actual da literatura galega. Ata a súa xubilación exerceu como mestra, o que marcou a súa obra orientada, en boa parte, a lectores novos, tanto na poesía como na narrativa.

Aínda que foi unha escritora precoz, non foi ata o ano 1992 cando publicou o seu primeiro libro: *Tras as portas do rostro*. A este seguíronlle numerosas obras que abarcan tanto narrativa como poesía, teatro ou ensaio e que a levaron a recibir distintos premios ao longo da súa traxectoria, como o Fiz Vergara Vilariño de poesía ou o da Asociación de Escritoras e Escritores en Lingua Galega (AELG) en diferentes modalidades.

Como exitosa autora de literatura infantil e xuvenil e cunha singular e contundente voz literaria, destaca pola seu compromiso para achegar a lingua galega ás xeracións máis novas, o seu labor pola defensa da cultura galega e polo seu activo traballo para fomentar valores como o feminismo, o ecoloxismo ou a solidariedade.

**María Victoria
Carballo-Calero**

María Victoria Carballo-Calero (Ferrol, 1942)

Filla de Ricardo Carballo Calero, homenaxeado nas Letras Galegas 2022, María Victoria Carballo-Calero é historiadora da arte galega especializada en arte contemporánea, arquitectura e cidade. Na actualidade é catedrática emérita de Historia da Arte Contemporánea na Universidade de Vigo e académica de número da Real Academia Galega de Belas Artes, onde figura como membro por ser experta en artes e ocupa, ademais, o cargo académico de arquivista-bibliotecaria. Pertence tamén como correspondente á Real Academia de San Fernando (Madrid) e á Real Academia Santa Isabel de Hungría (Sevilla).

Na súa traxectoria profesional foi decana da Facultade de Historia da Universidade de Vigo e participa en varios padroados como vogal do Padroado do Centro Galego de Arte Contemporánea, vogal do Padroado da Fundación Otero Pedrayo e vogal das comisións de Patrimonio da Xunta de Galicia e do Concello de Ourense.

A súa ampla bagaxe na investigación académica e na difusión cultural, especialmente no referido á arte galega do século XX, levouna a recibir o Premio Trasalba da Fundación Otero Pedrayo. Entre as súas publicacións destaca *La ilustración en la Revista Nós*, *Julia Minguillón*, *Os Castelaos de Ourense* ou *A arte galega*.

Melania Cruz

Melania Cruz (Lugo, 1983)

Atriz diplomada en Maxisterio pola Universidade de Santiago de Compostela (2008) e titulada en Arte Dramática pola ESAD de Galicia (2016), con mestrado en Pedagogía e Animación Teatral pola Universidade de Vigo (2015).

Comezou a interpretación no teatro en 2004 con Paloma Lugilde, no obradoiro de arte dramática da USC no Campus de Lugo. En 2012 foi unha das creadoras da compañía ilMaquinario Teatro. En 2016 recibiu o Premio María Casares á mellor actriz protagonista polo seu papel en *Xardín suspenso*, do Centro Dramático Galego, e foi tamén nomeada ao mesmo premio en 2015 e 2017. En 2019 fundou canda a Tito Asorey a compañía A quinta do cuadrante, coa que en 2022 presentaron o espectáculo *Continente María*, para divulgar a figura de María Casares.

En 2014 debutou no audiovisual interpretando o papel da Raxada no filme *A esmorga*, de Ignacio Vilar. Desde entón participou en filmes e series de televisión e acadou recoñecementos como os Premios Mestre Mateo á mellor actriz protagonista en 2018 pola súa participación en *DHOGS*, e en 2021 por *Ons*, e á mellor actriz de repartición en 2019 por *Trote*. Ademais, en 2020 recibiu o Premio Cinema Galego do FICBUEU pola súa traxectoria profesional.

Cursos Universitarios Internacionais *Música en Compostela*

Cursos Universitarios Internacionais *Música en Compostela*

Os Cursos Universitarios e Internacionais de *Música en Compostela*, nados en 1958, levan a cabo un labor de preservación, coñecemento, formación e difusión do patrimonio musical, ademais do coñecemento dos autores e da música española no exterior. Con 64 anos de historia organiza cursos anuais en distintas cátedras con profesores de excepción con repercusión Internacional. A súa creación foi iniciativa do mestre Andrés Segovia, apoiado polo diplomático José Miguez Ruiz Morales, director xeral de Relacións Culturais do Ministerio de Asuntos Exteriores.

Ademais do propio traballo de formación nas súas aulas, desde Compostela desenvólvese un programa extraordinario de concertos, conferencias, recitais, visitas culturais e a edición de libros e partituras que o Curso Universitario Internacional ofrece gratuitamente ao seu alumnado.

Entre outras distincións, en 1997 foille concedida a Medalla de Honra da Real Academia de Belas Artes de San Fernando polo seu labor continuado e infatigable para que a Música Española chegue a coñecerse mellor en todos os recunchos do mundo. En 2018 foi galardoada na categoría *Efemérides* pola prestixiosa Fundación *EXCELENTIA*, en recoñecemento ao traballo realizado durante máis de 60 anos.

**Xosé Ramón
Gayoso**

Xosé Ramón Gayoso (A Coruña, 1956)

Presentador da Televisión de Galicia e un dos personaxes públicos máis coñecidos en Galicia da man do programa *Luar*.

Licenciouse en Dereito na Universidade de Santiago de Compostela e comezou a traballar na Televisión de Galicia desde a súa inauguración, no ano 1985. Ao longo da súa traxectoria televisiva presentou programas como *Entre nós*, *Boa Noite*, *Lúa Nova*, *O veciño do xoves*, *Corazonada*, *Adiviña quen vén esta noite* e *Pensando en ti* e fíxose inmensamente popular ao fronte cada venres de *Luar*, un dos grandes éxitos da Televisión de Galicia e un dos programas máis lonxevos da televisión en España, que vén de celebrar trinta anos en antena de xeito ininterrompido.

No ano 2017 recibiu a Medalla Castelao e neste mesmo ano tamén lle foi concedido o Premio Rebulir de Cultura Galega en recoñecemento á súa traxectoria na difusión e posta en valor da cultura de Galicia a través do programa *Luar*.

O seu rostro aparece desde o primeiro minuto da emisión da televisión autonómica de Galicia, e desde entón mantense na pantalla nun dos programas máis lonxevos da TVG.

**Manuel González
González**

Manuel González González (Mazaricos, 1951)

Filólogo e investigador de ampla traxectoria, Manuel González González é un dos intelectuais galegos máis relevantes do último século e a súa dedicación ao estudo e defensa e promoción da lingua galega fan del un pilar fundamental na normalización do noso idioma, tendo contribuído decisivamente á súa difusión nos máis diversos ámbitos e á consolidación da súa presenza social e do seu prestixio.

Catedrático de Filoloxía Románica da Universidade de Santiago de Compostela, membro numerario da Real Academia Galega, coordinador científico do Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades da Xunta de Galicia, académico correspondente da Real Academia da Lingua Vasca e do Institut d'Estudis Catalans e membro do Instituto da Lingua Galega, o seu labor a prol da nosa lingua desde todas estas institucións ten contribuído decididamente tanto á súa vitalidade no territorio galegofalante coma á súa proxección alén das nosas fronteiras.

A súa moi relevante actividade investigadora plasouse en innumerables traballos e publicacións en eidos como a xeografía lingüística, a lexicografía, a sociolingüística ou a terminoloxía.

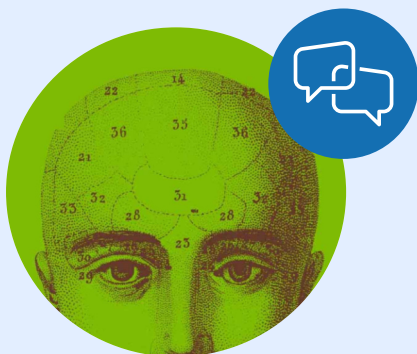

Asociación Cultural Xacarandaina

Asociación Cultural Xacarandaina

Asociación cultural que acaba de celebrar o seu 40 aniversario e que segue presente de xeito moi intenso en actividade sociocultural da cidade da Coruña, e de Galicia, como referente da recuperación e catalogación dunha base importante do legado artístico tradicional galego, con traballos de campo progresivos ao longo destas catro décadas cos que se recuperaron miles de repertorios de músicas, coplas e danzas a partir das que hoxe reconstruímos o noso riquísimo corpus tradicional e que lle ten reportado tamén o recoñecemento internacional.

Creada en 1978 co obxectivo de “educar para o mellor gozo do lecer”, a Asociación Cultural Xacarandaina conta cunha escola na que se imparten distintas actividades, entre as que destacan o baile tradicional galego, gaita, pandeireta e canto. Desta escola de formación procede a maior parte do grupo de música e baile tradicional Xacarandaina, que ten como misión fundamental a investigación do folclore galego procurando a maior pureza na súa recuperación, interpretación e transmisión. Co fin de difundir o folclore galego, o grupo de música e baile realiza actuacións tanto en Galicia como en festivais internacionais e promove unha serie de actividades anuais, como concursos de música e baile tradicional, foliadas e romarías e mais o Día da Muiñeira.

ConCiencia. Programa de divulgación científica

ConCiencia. Programa de divulgación científica

Creado en 2005, este programa é unha iniciativa artellada en base a visitas de Premios Nobel a Galicia, co obxecto de situar a capacidade creativa galega nos escenarios intelectuais máis exclusivos do mundo. En 2008 naceu ao seu abeiro o Premio Fonseca, de carácter internacional. É unha plataforma de lanzamento da imaxe de Galicia cara ao exterior en base ao seu talento.

Impulsado pola Universidade de Santiago de Compostela e o apoio do Consorcio de Santiago, tras 17 anos de existencia ininterrompida visitáronnos máis de 40 persoeiros, que estableceron vínculos e proxectos comúns lanzando desde Galicia mensaxes cuxos ecos traspasaron as nosas fronteiras e que, ademais, foron imbuídos da nosa cultura, costumes e paisaxe. Créase así un grupo de presión galego entre esa elite internacional, enriquecendo ao mesmo tempo a difusión do noso patrimonio cultural.

Algúns exemplos para medir a forza de proxección exterior e impacto internacional deste programa son que a Fundación Nobel escolleu Galicia para facer un dos seus actos propios en setembro de 2018, a positiva valoración que o astronauta Neil Armstrong fixo do Premio Fonseca; a relevancia e difusión pública dada por Stephen Hawking e o seu equipo a este programa, establecendo ademais vínculos con Galicia, ou a relevancia extraordinaria de varios dos Nobel participantes na iniciativa, coma Harold Varmus, presidente do comité de ciencia e tecnoloxía da Casa Branca dos EE.UU. durante o mandato de Barack Obama.

